

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyitlér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Magyar nemzeti bank.

Az osztrákok azon törik a fejüket, hogyan akadályozhatnák meg azt, nehogy a magyar nemzeti bank 1910-ben vagy épen 1908. január 1-én létrejöjjön, és oly kiegyezésre akarnak minket csábítani, melyben ezen jogunkról lemondjunk, mert tudják azt, hogy mi erre kényszeríthetők nem volnánk.

Ezért nem vették fel a készpénzfizetéseket, jóllehet az aranykészlet rég összevan gyűjtve, nehogy mi akár az önálló vámterületre, akár a magyar nemzeti bankra térhessünk át, a külföld segítségével.

A helyzetünk most olyan mint volt 1905. végén, midőn a parlamentet fegyveres erővel oszlatták szét, csak hogy a külkereskedelmi szerződéseket ideiglenesen közös vámterületi alapon megcsinálhassák.

Most is keresni fogják magyar vállalkozót, ki a magyar nemzet akarata ellen is kész lenne a kiegyezést alkotmányellenes uton is megkötni, de nem hiszhet, hogy Góluchovszky szerepét Arentthal, a Fejérváry és Nyiri Sándorét magyar emberek elvállalják, sem az, hogy az uralkodóházat a történelem ítélő-széke előtt 40 évi alkotmányos uralkodás után alkotmányellenes tetteire bírni képesek lennének.

Nekünk a legjobb lenne a kiegyezési tárgyalások nem sikerült megállapítani és a magyar nemzeti bankra az aláírást köböcsátani.

100 millió bankrészvény alá lenne írva 8 nap alatt.

A hazafias közönség, a pénzügyi helyzetnek, melyet az osztrák-magyar bank szándékosan idézett elé, készséggel írva alá bankrészvényeket, tudva azt, hogy azok a 10%-ot biztosan meghoznák.

A testületek s maga az állam is írhatnának alá 50 milliót, nehogy idegen kézbe kerüljön a bank sorsa és a nemzeti érdekek ellen valaha kihasználható legyen.

A mostani pénzügyi szükségén azáltal is lehetne segíteni, ha az állam és a nagy bankok és erkölcsi testületek a kezeik között levő sok száz millió rente- és záloglevel-kötvényeket nagy külföldi bankoknál lombard-kölcsönök szerzésére használnák fel és így szereznének néhány száz millió készpénzt, a pillanatnyi szükség fedezésére, 1908. január 1-je után pedig e kölcsönöket lebonyolítva, átvenné a magyar nemzeti bank.

10 évi sikertelen kiegyezési tárgyalás után magunk rendezhetnők ügyeinket, szedhetnők a surtaxot az osztrák cukor után, és az autonóm vámtarifa gyors letárgyalása által oly erős fegyverünk lenne az osztrákokkal szemben és a magyar ipar védelmére, hogy a quotával többé törődünk nem kellene és a saját hadseregünk költségei fedezésére

delegáció nélkül is tudnánk intézkedni, a vámjövödelmekből.

A közönséges eszme a bukás szélén áll és ennek mielőbbi konstatálása az október 10-én összeülő parlament többségétől bizton várható s a magyar nemzet hajója feszített vitorlakkal fog haladni a történelem által jelzett úton előre!

Szerencsére a gabona, hús és faárak oly előnyösek, hogy a magyar gazdáknak nincs mit félniök a jó árak hanyatlásától, akár mit csinálnak osztrák testvéreink, a gyár és kézműiparos pedig áldani fogja a napot, midőn a kiegyezés nem sikerülése, a maga jó következményeivel együtt konstatálva lesz. A valóper főtárgyalása közeledik.

A magyar bor.

Sok városi ember, a ki a vendéglőben egy liter asztali borért ötven-nyolcvan krajczárt fizet, csodálkozni fog ama kijelentésen, hogy azok a magyar szőlősgazdák, a kiknek nincs módjukban pincézéssel segíteni magukon, ma már majdnem odáig jutottak, hogy a bortermelésre ráfizetnek. A csodálkozás annál jogosabbnak látszik, mert tagadhatatlan, hogy kormányaink az 1896. évi V. törvény-cikk cél szerű és eredményes végrehajtásával igen fogamatos módon dolgoztak azon, hogy a filoxera által majdnem teljesen tönkretett bortermelésünknek régi jó hírnevét és jövedelmezőségét visszaállítsák. A kipusztított szőlők fölújítására szükséges szőlővesszők és szőlőoltványok kiosztásával, az új irányú szőlőművelés ismereteit terjesztő rendszeres tanfolyamok szervezésével, a fontosabb hegyvidékeken berendezett kísérleti telepekkel, a pinczeegyesületek letesítésével és segítségével, különösen pedig a hegyközségek lakosságának nyújtott olcsó kölcsönökkel és az alföldi homokterületek beültetésével kormányaink csakugyan elérték azt, hogy ma már akkora bortermő területünk van, mint volt az országos veszedelm előtt, s mennyiségre évi bortermelésünk is elérte már a filoxerapusztítás előtt való idő évi termelését. Örvendetes jelenség gyanánt kell megállapítanunk azt is, hogy behozatalunk évről-évre csökken.

Mindezek ellenére szőlősgazdáinknak az a panasza, hogy a termelés — kitünő termés idején is, csak a megmunkáltatás költségét adja meg, s csak igen-igen szerény megélhetést biztosít, teljesen jogosult. Kétségtelenül kiténik ez abból, hogy például egy három hold területű homoki szőlőbirtoknak egész évi megmunkáltatása, nevezetesen: a tavaszi kapáltatás, karózás, kötözés, kétszeri nyesés, folytonos gyomlálás és tisztogatás, levelezés, permetezés, szüretelés, és őszi kapáltatás minimum 200 munkanapot és napi 3 korona napszámot számítva — az élelmezéssel együtt — legalább is 600 koronába kerül, míg ezen

a szőlőbirtokon a legbőségesebb termés idején is legföljebb csak 60—70 hektoliter bor termelhető. Minthogy pedig a homoki bormust ára a legkedvezőbb arviszonyok mellett sem nagyobb soha 20 koronánál hektoliterenként, a három holdas szőlősgazda egész évi bruttó jövedelme csak mintegy 1200—1400 koronára becsülhető. E szerény jövedelem a magyarzata annak, hogy gazdáink a bortermelést, főleg az alföldi homokos vidéken, a mezei gazdálkodás mellett csak mellékfoglalkozásképp kultiválják. Ez pedig határozottan a termelés hátrányára van, mert így a szakszerűség nehezebben honosodik meg, a mi pedig fölöttébb kívánatos lenne.

Vizsgálva a mai bortermelés fölöttébb csekély jövedelmezőségének okait, arra a bizonyosságra jutunk, hogy ezt majdnem kizárólag az idézi elő, hogy az államot a bortermelés ügyének vezetésében tulnyomóan csak állami pénzügyi szempontok vezéreltik. Egy hektoliter bort Budapestén 12.90 korona, vidéken 9 korona fogyasztási adó terheli. Tekintettel már most arra, hogy ma már majdnem minden valamire való vendéglős évi borszükségletét közvetlenül magától a termelőtől szüretkor szerzi be, a vendéglősök pedig a fogyasztási adón kívül évenként százakra menő italmérési illeteket is tartoznak fizetni, bátran mondhatjuk, hogy a bort terhelő adók és illetek az áru értékének majdnem 150 százaléka rúgnak. Ily megterhelés mellett a bor, mint forgalmi áru csak egy szerepelhet, ha arát a termelőnél annyira leszorítják, hogy a megterhelést a forgalomban elbírhassa. A fogyasztási adó és illeték jökora részét a vásárló vendéglős természetesen a termelőre hárítja, így áll elő azután az a helyzet, hogy míg a bor, vagy bormust a termelőnél fölöttébb olcsó, addig a vendéglősnel megregrága.

Nem sokkal kedvezőbb a termelő helyzete akkor sem, ha közvetlenül borkereskedővel áll üzleti viszonyban, mert igaz ugyan, hogy a borkereskedő italmérési illeteket nem fizet, e helyett azonban fizet a regále-bérlőknek külön fogyasztási átalányösszeget, amely legtöbbször ugyanakkora, mint a vendéglősök évi italmérési illeteke. Így a kiscgazda a borkereskedővel szemben sem érhet el nagyobb árat boraért, mint a vendéglőssel szemben. Figyelembe kell venni azt is, hogy a legtöbb kiscgazda nincsen abban a helyzetben, hogy a bort megtartsa, pincézze és várakozzék a mégis némileg kedvezőbb ár alakulásokra, hanem már szüretkor kénytelen a bormuston tudni, amikor pedig az árak leszorításához még a fokozott kínálat is hozzájárul.

A bortermelés jövedelmezőségét eredményesen csak a fogyasztási adó leszállításával lehet fokozni, mert így a belföldi fogyasztás minden bizonynyal növekedni fog, a külföldi forgalomban pedig

borunk versenyképessé válik. Bizonyítja ezt Franciaország példája, ahol a bortermelési adó eltöröltetvén, a belföldi fogyasztás már az első évben 36 millió hektoliterrel 43.4 millió hektoliterre, kivitele pedig 2.3 millió métermázával emelkedett. A fogyasztási adó leszállításának révén a bortermelés haszna a legarányosabban oszolhat meg a termelő, kereskedő és kimerő között, mert az utóbbiak nem kénytelenek az óriás terheket a termelőre hárítani s így a bor ára valóban a kereslet és kínálat természetes viszonyából alakulhat ki.

Az 1902. évi XV. törvényzikknek az az intézkedése, mely szerint a bortermelési adó tételeit rendkívül nagy összegekben állapította meg, abban az esztendőben, financiai szempontokból még érthető volt, mert az ország 1902. évi bortermése a filloxerapuztítás következtében 797.000 hektoliterre apadt le, s az állam a megcsappant fogyasztás következtében beállható veszteségét a nagy adótételek útján igyekezett pótolni. Ámde 1902. óta bortermelésünk fokozatosan, szépen föllendült, kívánatos tehát, hogy a boritaladót legalább a bortermelés emelkedésének arányában leszállítsák.

A bor árára jelentős befolyást gyakorolna külső kereskedelmünk megkönnyítése. Borainknak legforgalmasabb külső piacza Ausztria; e mellett azonban számottevő piacza németországi is, ahová 1906 ban is 22.844 métermázsa bort szállítottunk ki. Legalább az e piacokra irányított borszállítványokat kellene némi vasuti refakciákban részesíteni, mint ahogyan az olasz vasutak részesítik az olasz borszállítványokat, ahol 500—1000 tonnás szállítványul visszatértenek tonnánként 7 és fél lírát, 1000—3000 tonnánál 10 és fél lírát, 5000 tonnánál 12 és fél lírát, 5000 tonnán felüli szállítványoknál pedig tonnánként 20 lírát. Ezek a refakciák az olasz borokat majdnem minden piacon versenyképessé teszik.

Végezetül a magyar bortermelők kárára van az, hogy borkereskedésünket mindenféle ügynökök és közvetítők annyira elárasztották, hogy ezek között a szőlősgazda a bor valódi áráról ugyszólván soha sem szerezhet megbízható, pontos tájékozást. Az a számtalan visszaesés, amit a lelkiismeretlen ügynökök a magyar bortermelők és kereskedők kárára elkövetnek, föltöbb ajánlatossá teszi, hogy a borkereskedés engedelemhez kötött iparrá váljon és az engedelem kiadására illetékes hatóságok az engedelemdadásoknál kellő óvatossággal és szigorúsággal járjanak el.

Ezeketől az intézkedésektől remélhető, hogy a magyar bortermelés a nagyon is megérdemelt jóvedelmezőséghez jut.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **Dr. Dobozy Vilmos**, vm. főorvos, ki élenk érdeklődéssel szokta kísérni az orvosi tudomány és az egészségügyi reformok haladását, nejével együtt a Berlinben tartott orvosi világcongressusra utazott. A föld minden részéből mintegy 300-an gyűltek össze a kongressus tagjai, az új operaházban, kiket a német császárné, mint védnök nevében Carolath hercegné üdvözölt. Berlin után Ham-

burg, Drezda, Lipcse mutatják be nagyszertű egészségügyi intézményeiket, melyek létesítése és kiváló berendezése terén Németország vezető szerepet viszen.

— **Szterényi József** államtitkár 14 napi tartózkodásra — Fiumén át — Dalmáciába utazott. A Műszaki Világ arról ad hírt, hogy Szterényi ezen utazása nem pusztán üdülési jelleggel bír, hanem kapcsolatos azzal a mozgalommal, amely Dalmáciának Magyarországhoz való visszacsatolása iránt megindult. A kormány ugyanis tanulmányi misszióval bizta meg Szterényit, aki Dalmáciát gazdasági szempontból tanulmányozni s emlékiratban ismertetni fogja — alapot szolgáltatván ezzel a jelen kormány Dalmáciát illető további állásfoglalásához.

— **Kossuth Lajos Asztaltársaság** XXXVIII-ik összejövetelet tegnap este 8 órakor tartotta a „Két-hattyu“ kávéházban a következő műsorral: 1. Nyitányt játszik Káló Géza zenekara. 2. „Árpád apánk, Kossuth apánk“ cizmél felolvasást tart Fogarasi Albert tanár. 3. Szavalt Felmeri Sándor gyak. isk. tanító. 4. Magyar dalokat ad elő Káló Géza zenekara.

— **Házasság.** F. hó 24-én tartotta esküvőjét Nevelits Simon felvinczi kereskedő Straub Annával, a m.-újvári részvénytakarékpénztár volt pénztárnoknőjével. Az esküvő egyik tanuja dr. Winkler Albert takarékpénztári vezérigazgató volt.

— **Uj pósthivatal.** A helyi pósthivatal okt. hó 1-én átköltözik új ottaonába, a Kossuth Lajos-utczában épült díszes palotájába. Tehát a pósta az eddigi szűk helyéből olyan modern és kényelmes épületbe helyezkedik el, a milyennel ritka vidéki város dicsekedhetik. Városunk közönsége és minden intézménye, iparvállalata bizonyosan örömmel veszi hírül a pósthivatal megnagyobbítását, mert a póstaforgalom gyors és pontos elvégzése jelentékenyen emeli városunk forgalmát, haladását. Közel nyolcz évi tervezgetés eredménye ez új épület, mely mostani beosztásával czelszerű használhatóságával Salgó Dezső mérnök tervezése után készült. Jeles alkotó és tervezőképeségét dicseri méltán az egész szép palotaszámba menő épület. Az építést Bakó Károly jónévi építőmesterünk vállalta és végzte dicseretesen jó munkájával. Az új épület emelésével a helyi telefon-hálózat is megnagyobbodott, számos intézet, iparvállalat és magánosok vezették be a telefont s így ezzel is fejlődött, haladt városunk üzleti tevékenysége.

— **Pinczetüz.** Tegnap délben a Cirner J. József kereskedőczég pinczejében tűz támadt és az ott levő könnyen gyuló olajfélékbe kapott belé. A tüzet hamar észrevették és az önk. tűzoltóság gyorsan odaérkezett tagjaival megakadályozták a nagyobb veszedelmet.

— **Ipari fejlődésünk újabb mozzanatai.** Marosvásárhely város legközelebbi közgyűlése fog foglalkozni az ott létesítendő csipkeverő tanfolyam ügyével. — Albert Elek olahbrettyei közjegyző és társai Szrtigyplop község határában szenttelepet fedeztek fel. A szentet megvizsgáltatták, jónak találták és egy részvénytársaság létesítését határozták el a szén kitermelésére. — Magyar sáblongár-részvénytársaság czég alatt új vállalat alakult Budapesten 50.000 korona alaptőkével, melynek célja a szobafestőknek szükséges alakszerek, ugynevezett patronok készítése. — Az Alduán óriási szenttelepek kerülnek feltárás alá. A szén kiaknázására, mely 1 1/2 kilométernyire fekszik a Dunától,

egy magyar részvénytársaság alakul, mely az üzemet legközelebb megkezdi. A föltárási munkálatokat Fischer Lajos az aradi Neumann-fele szeszgyár volt tisztviselője eszközli. — Maluzsinai magyar képkere- és léczgyár-részvénytársaság czég alatt képkere- és léczek előállítására 100.000 korona alaptőkével részvénytársaság alakult Maluzsinán. — Brikett- és kőszénbánya-részvénytársaság czég alatt Nagyikindán 90.000 korona tőkével részvénytársaság alakult kőszénbányák vételére és üzemen tartására.

— **Nagyenyed város tanácsa** ezenel köztudomásra hozza, hogy az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907. évi XIX-ik t.-cz. folyó évi július hó 1-én életbe lépett, miért is a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrnak 57734—1907. számú rendelete értelmében felhívatnak a munkaadók (iparos, kereskedő, gyógyszerész, gyáros stb.), hogy alkalmazottaikat külön a betegség és külön a baleset biztosítást illetőleg a nagyenyedi ipartestületnél 15 nap különbeni büntetés terhe alatt jelentsék be.

— **Öngyilkosság.** Asztalos Mihály uradalmi inas mult heten Csesztvén szíven lötte magát és azonnal meghalt. Az öngyilkosság elkövetése előtti éjszakát Marosújvárou dorbeholta át és tettét mámoros állapotban követte el. Az öngyilkosságot gróf Mikes Kelemen parkjában hajította végbe. Két kertész legény látta az öngyilkossághoz tett előkészületeit, tettében meg is akarták akadályozni, de ő lövéssel fenyegette őket, ha szándékában akadályozzák. Így azután a kertész legények szemeláttára követte el ördült tettet. Egy rövid levelet hagyott hátra, melyben kérte, hogy kevés holmiját juttassák edes anyjához. Ugy látszik valami szerelmi bánat kergette a 22 éves fiatal embert halálba. Igen hűséges, józan életű cseléd volt.

— **Rablótámadás Marosújvárou.** Vak merő rablótámadás történt Marosújvárou fényes nappal, nyílt uton. Folyó hó 19-én délután 3 órakor Hatházy József vasuti rakárnok neje, kezében kis kézi táskával a fürdői sétauton a város felé igyekezett. Ekkor az ujonnan épült Bedő-fele ház közelében a bokorból hirtelen egy meztelábos suhancz ugrott elő, földre teperve fojtogatni kezdte, hogy a kizitáskát hatalmába kerithesse. Szerencsére a színhely közelében pénzügyőrök czirkáltak, kik az asszony kétségbeesett segélykiáltására előrohantak és megszabadították támadójától. A támadó fíczkó a pénzügyőrök láttára ott hagyva áldozatát, futásnak eredt és üldözői elől a Maros nádasában eltűnt.

— **A szini előadásról** térszűke miatt, csak jövő számunkban referálhatunk.

— **Hibaigazítás.** Lapunk legközelebb mult számában egy eljegyzési hírt tettünk közzé, melynek alapjául egy „Bakti Sándor okl. tornatanár“ aláírással ellátott levelezőlap szolgált. A mint utólag értesültünk, az eljegyzési hírből egy szó sem igaz. A levelezőlap aláírásával együtt valami gyáva és gonosz ember misztifikációja.

— **Esküdtszék.** A gyulafehérvári kir. törvényszéknel a folyó évben a III. esküdtszéki ülésszak október hó 7-én kezdődik. A folyó hó 16-án tartott sorsolási tárgyalás alkalmával rendes esküdttek lettek: Rohay László Nagyenyed, dr. Simon György Nagyenyed, báró Kemény Pál Czintos, dr. Szabó Daniel Balázsfalva, Belházy Gyula Nagyenyed, gróf Beusseul Henrik Huperton, Molnár Károly Nagyenyed, Dauszt Gyula Marosújvár, Neumayer József Henningfalva, Bene-

dek Miklós Nagyenyed, Veress Sándor Marosujvár, Zajzon János Nagyenyed, Benyovits Mór Nagyenyed, Kovács József Nagyenyed, Popa Izabella Vizakna, Móré Károly Lőrinczréve, Fenichel Simon Nagyenyed, Gábor Sándor Sárd, Bartha Zsigmond Nagyenyed, Weinrich Frigyes Nagyenyed, Klobusiczky László Magyarbükös, gróf Teleki Árvéd Drassó, Jónás Dávid Magyarigen, ifj. Gróf János Nagyenyed, dr. Müller Zoltán Nagyenyed, Niamcz János Alamor, Szakács Gyula Sorostély, Balla István Nagyenyed, Bartók Dénes Magyarigen, Dezső Dénes Nagyenyed. Helyettes esküdtek lettek: dr. Mayer Ödön, dr. Fried Ármán, Bihary Béla, Mendel Ede, Koródi Imre, dr. Emánuel Győző, Falea Joakim, Bozsó Mátyás, Szabadi Károly és Engel Miksa Gyulafehérvár. Tárgyalás alá kerülnek a következő ügyek: október 7-én gyilkosság büntetével vádolt özvegy Duma Vazulné szül. Rácsa Marina bűnügye, október 8-án szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Czerán Vazul bűnügye, október 9-én gyilkosság büntetének kísérletével vádolt Popa Juon bűnügye, október 10-én rablás büntetével vádolt ifj. Kindea György és társa bűnügye, október 14-én szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Gregán Áronné szül. Syán Ana bűnügye, október 16-án szándékos emberölés büntetével vádolt Zoltán Jancu a Hanié és társa elleni bűnügy.

— **Köztudomásu**, hogy kőhögés, rekedtség és elnyájkasodással legbiztosabban hatnak a világhírű Egger-féle mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogeriában. Doboza 1 kor. és 2 korona. (Próbadoboz 50 fill.) Főraktár: Nádor gyógyszerár Budapest, VI. Váci-körút 17.

— **Kövessük a jó példát!** Az iskolai zászlóalj szervezése ismét egy lépéssel közelebb a megvalósulás felé. Fazekas Ágoston, Pest vármegye alispánja körlevelet intézett a vármegye területén levő állami tanítóképző intézetek és a polgári fiu- és elemi iskolák igazgatóihoz, felkérve őket, hogy a katonai zászlóalj letesítése érdekében ott, ahol kellő előfeltételek megvannak, a városi, illetve községi előjárásokkal lépjenek érintkezésbe. Minthogy pedig az iskolai tanzászlóalj letesítése csak a tanügy keretében eszközölhető sikeresen, a megvalósítás technikai része egészen a tanítói kar feladata, míg a városok, illetve községek előjárása csak erkölcsi és anyagi támogatást nyújthat. Pestvármegye alispánja egyttal tudatja a körlevelében azokkal az igazgatóságokkal, ahol az eszme iránt való lelkesedés meg van és az intézményt meg akarják valósítani, hogy a tanzászlóalj — az illetékes hatóságok későbbi rendelkezései szerint — megsokszorosított torna- és játékok keretein belül fognak működni és hogy az utbaigazító irományokat a vármegye alispánjához intézendő kérelmükre díjtalanul fogják megkapni.

— „Zsorna“-féle pecséttel és gyári árral ellátott férfi nyakkendő kitűnő magyar ipar Minden városban kapható.

— A „Budapest“ jubileumi díszalbuma. Magyarország legelterjedtebb és legolcsóbb politikai napilapja a „Budapest“, amely a többségben levő függetlenségi és 48-as párt hivatalos lapja, nagy és ritka jubileum előtt áll. November 15-én lesz éppen harmincz esztendője annak, hogy a „Budapest“ nemzeti és kulturális nagy hivatásának útján megindult. 1877. november 15-én jelent meg a „Budapest“ első száma és e naptól fogva szakadatlanul egy ezél, egy eszme, egy törekvés szolgálatában áll, a mely ezél, eszme és törekvés: Magyarország önállósága és függetlensége. Méltó jubilál a „Budapest“, melyet a halhatatlan nagy Kossuth Lajos annak id-jein elvei egyetlen hű letéteményesének vallott, fia pedig, aki a nemzetnek a vezetője és büszkesége, hazaférte óta politikájában irányított. A „Budapest“ jubileumi ünnepét olvasói előtt az által is emlékeztetéssel és kedvessé joggá tenni, hogy olyan karácsonyi ajándékot ad előfizetőinek, amely páratlanul áll a magyar sajtóban. Ez a „Budapest“ jubileumi díszalbuma lesz, mely „Harmincz év“ czimmel, művészi díszkötésben, 20 íven, képből és szövegből mondja el a lap harmincz éves történetét. Irni fognak abba politikai, társadalmi és irodalmi életünk legkiválóbb alakjai, a „Budapest“ volt és jelenlegi munkatársai úgy, hogy az szellemi tartalmával és remek illusztrációival is minden eddigi megjelent hasonló munkát messze felül fog mulai. A könyv minden háznak díszre lesz és bolti ára husz korona. A jubileumi albumot ugyan belépő előfizetők is megkapják, ha most legalább egy negyedévre 6 koronával előfizetnek. A „Budapest“ előfizetési árai: Egész évre 24 kor., fél évre 12 kor., negyed évre 6 kor., egy hóra 2 kor. Mutatványszámokat kívánatra bárkinek szívesen küld a „Budapest“ kiadóhivatala Budapestben, VI., Sarkantany-utca 3.

Közgazdaság.

Irta: dr. W. A.

II.

A gyakorlati érzék hiányára mutat pl. az is, hogy míg neha erős egyedeknek közgazdasági vállalatait nagy erővel támogatjuk, másfelől a gyöngébbeket semmivel.

Például szolgálhat erre az, hogy a fatelítő telepre 38 000 koronát aldozott az államnak a város, a lakatosáru- és papírarugyarakat még pótdadémentesség kedvezményében sem részesíti bár 15 évre.

Pedig ezen vállalatok támogatásra szorulnak és munkadíjakban 100.000 koronát hagynak a város lakóságának, ezáltal annak teherviselési és fogyasztási képességet emelven.

Ily vállalatok részvényeiből erkölcsi tesztleteink, kivéve a Kisegítő takarékpénztárt, soha semmit vásárolni nem akartak, nem gondolva meg, hogy az erők szaporítása a régi intézményeket, várost, egyházakat, iskolákat is indirekt élteti, erősíti és a támogatás új vállalatok letesítését vonná maga után és a 15 évi adómentesség elteltével egy megerősödött vállalat és más követők szaporítanak a város anyagi és erkölcsi erejét.

Vízvezeték. A gyakorlati érzék hiányát mutatja az, hogy pl. a mostani vízvezeteki próba-furások alkalmával a talajvizsgálatok és kútfurások a legnagyobb szakértelemmel végeztetnek, de sem a közönség, sem a város a közben-közben talált kincsek azonnali gyakorlati érvényesítésére nem törekszik. Például a hidegkúttól 100 méterre a laktanya fele találtatott egy ideális jó és bő kútvíz, 8 méter mély kútból 8 C° hőmérsékű víz, melynek vastagsága 625 cm, a felső kavicsréteg 90 cm. agyagréteg által

van fedve, tehát megóvatik minden külső fertőzéstől, sőt a 2 kavicsréteg közt egy második 70 cm-es agyagréteg is védi az alsó vízréteget.

Ily remek kútat rögtön állandósítani kellene, hisz a honvédek rég óhajtottak egy jó kútat és ez olcsó is volna, egy zárócsőves kút szivattyúval (tömlősszerkezet) 100 koronánál kisebb összegért megszerezhető volna.

Senki sem ismeri jobban a Northon kutak olcsóságát és czélszerűségét, mint a város jeles gazdasági tanácsosa, a természettudós Z. Szócs Sándor, de a gyakorlatban a város területén csak Farczádi Sándor Miklós polgártársunk kertjében tudok ilyet.

A vízvezeték furása közben kavicsrétegben 9 méter mélységben a felvinczi országút mentén pompás tiszta 1%-os üdítő hideg sós vizet találtak, vajjon mennyi idő fog eltelni míg e vizet szénsavval telítve valaki mint ásványvizet forgalomba hozza, míg egy kis fürdőt és kocsmát épít a helyszínere?

A vízvezeteki vizek furása alkalmával talajvizsgálatok történtek, melyek a földtulajdonosra nagy horderővel bírnak, mert megmondják, hogy mily vastag a homokréteg, mily mély szántást lehet eszközölni gőzekével, ősi termő erejű talajt hol lehet nagy haszonnal előállítani, érdeklődik-e valamelyik gazda ezen adatok iránt? szó sincs róla.

A próbaföldek kiöntetnek a ládákban, senki azokat meg nem váltja, se a Bethlen-főiskola muzeumába el nem helyezi, mert új láda kell az új furások részére, s azért a régit ki kell üríteni.

Czémentgyár. Az idén a vasutak vagonhiánya miatt nem lehetett elég czémentet kapni, pedig a czément nálunk Erdély közepén is elő volna állítható, pl. Rakoson pompás trachit van, mely erre alkalmas és a nagyenyed-nyirmezői vasut egy iparvágánya hozhatná bőven a trachitot a felhagyott esermalomhoz őrlés végett és jó üzletet csinálna. Valaha volt is ott egy czémentgyár a vasutépítés idejében, de állítólag azon mult fennállása, hogy a kollegium drágán akarta adni a hozzávaló nyers anyagot az erdőből (követ és fát).

Városi mérnök. A város sok műszaki dolgot készülni valósítani, villanyvilágítás, vágóhid jéggyárral, vízvezeték, csatornázás letesítése, hotel, bálterem átalakítás napi rendi kérdések és legalább 1 millió koronát vagy meg többet fel fognak emészteni és mindenik előtanulmányt igényel, mely műszaki előképzettséget feltételez, a munkálatokat fel kell ügyeltetni, hogy jól végeztessenek, hogy czélszerűek és gazdaságosok legyenek, hogy a hibák elkerültessenek, minderre első szükség volna egy felelős hozzáértő városi mérnök, de ezt fogjuk utoljára megszerezni, mert a gyakorlatias eljárás nem természetünk és okvetetlen a magunk karán akarunk tanulni, hogy a régi példabeszédet újra beigazoljuk.

Egykori genialis polgármesterünk villa nyilvilágítási tervet dolgoztatott ki 150.000 koronás költségvetéssel, melyet 1900-ban ily olcsón megkaphattunk volna, de közbe jöven a kivándorlás, anyag- és munkabéremelkedés, most már 428 000 koronába kerül méltó utód-

Ifj. MÉLÁSZ JÁNOS ÉS TÁRSA

női és férfi divatáru, fehérnemű és rövidáru raktára; temetkezési és hullaszállítási vállalata Nagyenyeden, Főtér 3. szám.

Bátorkodunk a n. é. helyi és vidéki közönség szíves figyelmét a most újonnan berendezett

női és férfi divatáru, fehérnemű és rövidáru raktárunkra fölhívni,

hol jutányos árral és a legpontosabb kiszolgálás mellett szerezhető be minden szükséglet.

Temetkezések rendezését és hullaszállítást legújított árak mellett eszközöljük, egyszerű és díszes kivitelben

jának és bár a rézárak leestek újabban, nincs kizárva, hogy újra felemelkedvén, még drágább lesz később a letesítés, jóllehet az ellenkező is bekövetkezhetik, a pénz olesulása esetén.

Nyersvasárak. A magyar vaskohók, köztük államiak is az idén kartelt kötötték a vasárak felemelésére. Ez nem lett volna baj, de baj az, hogy az osztrákoknak 4 koronával olcsóbban adják a vasat, minek következménye az, hogy a nagyenyedi lakatosárugyár, már Aradon nem képes versenyezni az osztrák vasárugyártmányokkal, mert csak 3 koronával olcsóbban adják az árukat; jó lett volna fordítva kötni a kartelt t. i. hogy a magyar gyárak kapják olcsóbban a nyersvasat, mint az osztrákok.

Mégis különös, hogy Ausztriának nincs nyersvasa és ennek dacára mi tesszük lehetővé vasiparunk versenyzésének nehezítését Ausztriával.

Erdély kedvező helyzete. Az előbbi példától az is látható, hogy az erdélyi ipar az Ausztriától való tavolság miatt leginkább bírná a versenyt, ide kell tehát helyezni az iparvállalatokat első sorban, és itt kell az iskolákat olyan színvonalra emelni, hogy a magyar munkás és iparosnak legyen akkora tanulása mint az osztráknak, mert a közös vámterület csak addig lesz veszélyes reánk nézve, míg az osztrák iparos képzettség a magyarnál.

Műegyetem. Ausztriának 5 műegyeteme van és 8 egyeteme, nekünk 1 műegyetemünk és 2 egyetemünk. A versenyképesség feltételezi, hogy nekünk is hasonló

arányban legyenek magasabb iskoláink; 6 egyetem és 4 műegyetem volna nálunk szükséges. Ezyik műegyetem Erdélybe volna helyezendő és pedig Erdély közepére Nagyenyedre a Bethlen Gábor és Apafi Mihály fejedelemek régi iskolája mellé.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Főmunkatárs:
Dr. SZÁSZ PÁL.

Kiadó:
Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részv. társ.

Nyílt-tér.

Egyenruhákat

a legszebb, legjobb és legtartósabb kivitelben, egyeves önkénteseknek előírás szerint készít a 76 év óta fennálló és legjobb hírnévnek örvendő

egyenruházati intézet

HIRSCH BUDAPEST, V.,
Dorottya-utca 11. sz.

Kedvező fizetési feltételek. Árjegyek ingyen és bérmentve

Szabászt kivételre az intézet saját költségén küldi.
176 2-3

Vérszegénységet

rendkívül gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, esüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen

Vérszegénység

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — körük ügyelmébe vennit.

eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkatrészek a sajátos SCOTT-féle eljárás által izletes, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmúlhatatlan.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Kiadó lakás.

Szentkirály-utca 82. szám alatt szép utcza lakás (két szoba, konyha stb.) f. hó 29-től kiadó. Értekezhetni ugyanott.

<p>Reguly-féle RÓMAI VÉRILTÍSÍTŐ-SZÖRP gőrfán azar minden dörbepnál, bujakórnák Vérbőségbe ezen vedőknek mélikölizhetetlen, vérjavító és vértisztítá. Nagy üveg 3 kor. 8 üveg 8 kor. utánvétel küldi. REQUINY ATTILA gyógyszerár. Budapest, VII., Küli-8 Kerepeai út 24. A hírs: RÁKÓCZI SYMONKESERÜ egyedüli készíttja. Érdekes prospektus ingyen!</p>	<p>KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMÁST. Árú és áttar védők. </p>	<p>VÉRSZEGÉNYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGNER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Egy üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér. A legjobb órákat legszilárdabb és legbiztosabb ékesezeket, egy háztartásért, mint RÉSZLETFIZETÉSRE csoprtan esztétik órákat szállítja Magyarország s minden első és legnagyobb órák BRAUSWETTER JÁNOS órák készítője. SEGEDDEN. Készítt és ártogató 2000 néppel ingyen és bérmentve.</p>	<p>TUDÓBAJOSOKNAK és mindenkinek, aki köbög, rokot, pártán szolgálatot tesz a Balapi-féle hársfamészörp Mintaüveget 8 koronáért küld APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 64.</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS elismerett legolcsóbb, legszilárdabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központh Városház. (Károly-körut).</p>	<p>A világot bámulatba ejti a Hammond írógép. Kizárólagos elárúttók. FARAGÓ TESTVÉREK Budapest, V., Arany János-s. 6. Kérjes mindenki prospektust!</p>	<p>Érteplő, májfolt, pattanás, miltoszer, réncok eltűnnek az arcáról a valódi angol BALASSA FÉLE UGORKATEL szépitázzorral való bekötés által. Egy üveg ára 2 koron. Hossz ugorkassoppan 1 K. puder 1-20 K. Főszékhely: BALASSA KORNÉL gyógyszerár Budapest, Andrassy-út 47.</p>	
<p>KISS SZERENCSÉJE NAGY 100000 VÁSÁRLÓJONKÉNT KISS-FÉLE YELENSÉKORSZÓCZI KISS-ÁRUPÁLYATÁRSÁG KISS-SZÁLLÓDÁR</p>	<p>BABYMIRA-CRÉM legjobb aser kitések, óttar, ráncok, feldörzsölt és kipállott bór gyógyítására. Egyedüli készítő: BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB 5 doboz ára bér. 6 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f. A DREZDAI MOTORGYÁR részvénnytársaság Benzin-, gáz-, azilógáz-motorok és benzín- és kamobiljai szakkörökben elismert legjobbak az összes gyártmányok között. Vezérlés: GELLÉRT IGNÁC és Tea Budapest, VI., Teres-körut 61. Prospektus ingyen</p>	<p>Pacific TOJÁS KÉSZÍTMÉNY tojás anyagja helyett használható a sütés és főzésnél. NAGY MEGTAKARÍTÁS. Kapható minden főzészertárban és értogerárban. Készítt: STROBENTZ TESTVÉREK. R. T. vegyszerü gyára, BUDAPEST.</p>	<p>„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjegyü férfi-nyakkendő, kitűző magyar ipari PÁRIS SZÁLLÓDÁR Szállódás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körut 28. sz. 100 szoba 2-20 K-tól foljebb. Kiszolgálásul és vilányvilágítással együtt. Fürdők, olaszna kávéház, étterem. Világos vasúti megállóhely az ókeres pályaudvarok és a Műk.</p>

Magyarország legkitünőbb három lapja.
A magyar újságírás szenzációi!

= A NAP =
újságvállalat lapjai:

A NAP

A NAP ÚJSÁGVÁLLALAT ESTI LAPJA

A Nap előfizetési ára:
Egész évre . . . 16 K. — f. Negyedévre 4 K. — f.
Félévre 8 K. — f. Egy hónapra 1 K. 40 f.
Egyes szám mindenütt 2 krajczár.

A HIR

A NAP ÚJSÁGVÁLLALAT REGGELI LAPJA

A Hír előfizetési ára:
Egész évre . . . 16 K. — f. Negyedévre 4 K. — f.
Félévre 8 K. — f. Egy hónapra 1 K. 40 f.
Egyes szám mindenütt 2 krajczár.

FIDIBUSZ

A NAP ÚJSÁGVÁLLALAT ÉLCLAPJA

A Fidibusz előfizetési ára:
Egész évre . . . 6 K. — f. Negyedévre 1 K. 50 f.
Félévre 3 K. — f. Egy hónapra — K. 50 f.

Aki a „Fidibuszra”-ra legalább egy félévre előfizet ingyen kapja a folyó hó végén megjelenő díszes „FIDIBUSZ NAPTÁR”-t.

A NAP és A HIR a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések leghivebb, legtüzesebb szószója. Mesésen olcsó! A magyar közönség legkedvesebb lapjai. Tessék mutatós számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

számot kérni!

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitünő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Éljen!

Egger mellpasztillája esáksmar meggyógyított.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszer-tár

Budapest, VI, Váci-körut 17.

189 1-26

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József Bethlen Gábor gyógyszer-tárban.
Novák István Arany csillag gyógyszer-tárban.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye. 215 87-10

100 KAT. HOLD.

A legjobb gyümölcsfák

Kifogástalan szőlőoltványok.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Setatenfák • Diszosenek • Rozsák
Bogyogyümölcsök stb.

2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és művelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

NAGYENYEDI
**KÖNYVNYOMDA ÉS
PAPIRÁRUGYÁR R.T.**
NAGYENYEDEN.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képesárjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, takarékpénztári zárszámadáásokat. Továbbá póstacsomag és üveg-czímkeket, porkapszulákat, papírzacsókat, kötőpapírokat és mindennemű gyógyszerészeti nyomtatványokat könyv-és könyvombor- vagy dombor-nyomásban szép és olcsó kivitelben.

Dobozárugyár
Könyvnyomda

Litografial
műintézet.

Mindennemű DOBOZÁRUT (Cartonnage) u. m. közönséges és hajlított dobozokat stb.

gyógyszereszek, cukrászok és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és célszerű csomagolására olcsó árban szállít.

HIRDETÉSEKET

legolcsóbban vesz föl

lapunk kiadóhivatala.

Nagyérdemű vevőközönség!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon Vár-épület 8. sz. alatt

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam, hol állandóan dúsz választékban tartok jöminőségű hazai gyártmányu női-, férfi- és gyermek-czipőket, férfi- és flukalapokat, ing, gallér, kézelő, harisnya és esőernyőket.

Továbbá vásznak, flanelok, ezibelin, lodenszövetek, szóttos, zephir, cretonok, parketok. Ujdonságok női divatkelmek és cheviotokban. Ágyterítők, függönyök, paplanok és még sok itt fel nem sorolt ezikkek.

Miután bevásárlásomat kizárólag készpénzzel eszközölöm és nagy mennyiséget veszek, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy az üzletben lévő összes ezikkekelt feltűnő olcsó gyári árban számíthatom.

Ezek után kérem a n. é. vevőközönség becses pártfogását, hogy alkalmam legyen olcsó árainról meggyőződtetni.

Tisztelettel

Weinberger Miksa.

Vár-épület 8. szám.

182 4-25

Feltűnő olcsóság tenniss flanelokban 15 krajczártól kezdve.

Nagy választék hazai gyártmányu Cobrak-féle czipőkben.

5558—1907. tkvi. sz.

Póthirdetmény.

A nagyenyedi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a kiskoru Dán Paraszka k.-orbói lakos végrehajthatónak Koblis Ámosz k.-orbói lakos végrehajtást szenvedő elleni 12 kor. tőke és 110 kor. 50 fillér költség erejéig iránti végrehajtási ügyében az 5369—1907. sz. kibocsátott árverési hirdetményben a középorbói 316 sz. tjkveben A + 1 r. sz. 434, 1106 hr. sz. alatt foglalt ingatlanokra 128 kor. kiküldési árban **1907. évi október hó 28-án** d. e. 9 órájára kitűzött árverés az 1881. t.-cz. 167. § sa alapján a nagyenyedi kiegészítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajtható érdekében is 200 kor. tőkekövetelése s járulékaik kielégítése végett megtartatni fog.

A m. kir. járásbíróság mint tkvi hatóságtól. Nagyenyeden, 1907. évi július hó 20-án.

Vincenti,
kir. járásbíró.

191 1—1

Figyelmeztetésül!

Faiskola és szőlőtelep

temékeink
árjegyzéke

legújabb kiadásban igen bő tartalommal most jelent meg, ingyen és bérmentve küldjük bárkinek.

Rendeléseket

ugy idei őszi, mint követő évi tavaszi szállításra már most előjegyzésbe veszünk. Megjegyezzük, hogy termékeink az előnyös időjárás következtében igen erőteljes és szép fejlődést mutatnak.

Tisztelettel

190 1—2

Fischer és Társa

faiskolák és szőlőültetvény-telepek,
Nagyenyed (Alsófehérmegye).

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye

NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását a gyári árban való ujonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyúskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan nevelőfejtékéimet és vasboróaimat, melyeket jóállás mellett felelősséggel adok el, nem tejszőket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok.

Szakmám a végő költséggel díjtalanul szolgálók Becses pártfogást kér

kiváló tisztelettel

12 78—104

HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölesönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 4¹/₂%** kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B. 5¹/₂%** kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C. 5¹/₂%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 80 f.
- D. 5¹/₂%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E. 6¹/₂%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
- b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
- c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adatnak; valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE

150 7—52

GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE

Vasút-utca 4.

Vasút-utca 4.

Gőzfürdő.**Fürdőidő:**

Férfiaknak: szerda, csütörtök, szombat és vasárnap reggel 6 órától délután 2 óráig.

Nőknek: kedden és pénteken reggel 6 órától esti 6 óráig.

Árak:
Felnőtteknek . . . 1.20 kor.
Tanulóknak . . . 1.— kor.
Szülővel fürdő 12 éven aluli gyermekek után fejenként 50 fillér fizetendő.

Kádfürdő.**Fürdőidő:**

Az év mindenik szakában, a hét minden napján (hétfő kivételével) nők és férfiak reggeli 6 órától esti 6 óráig fürödhetnek.

Árak:

Az	1	2	3	4	5	6
számu kádakban						
Felnőtteknek	1.20 k.	1.40 2.—				
Tanulóknak	1.— k.	K. K.				
Szülőjükkal együtt fürdő gyermekeknek	à 50 f.					*

* Ezen díjért a szülőn kívül még három (12 évesnél kisebb) gyermek is fürödhetik.

Kő (medencze) fürdő**Fürdőidő:**

Férfiaknak: szerda, szombat, vasárnap reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön délután 2 órától esti 6 óráig.

Nőknek: Kedd s péntek reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön reggel 6 órától délután 2 óráig.

Árak:

Mindenkinek, mindennap 25 fillér.

Modern és kényelmes berendezésű gőzkamra; tükör- és hűtő-medenczék; fényes berendezésű pihenő; massage, tyukszemvágó és fodrász; emelt és súlyesztett porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű ütő- és permetező-zuhanyok. A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.

Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 36 kor. helyett, 30 kor.

Nagyenyedi Kiegészítő Takarékpénztár részv.-társ.

Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.

Időgen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítól le.

Allandó betétet 5% kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.